وآنان که در راه ما با جان ومال جهاد کردند محققاً آنان را به راه خویش هدایت می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است

قرآن کریم

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

دور ششم | سال دوم | شماره نهم | یکشنبه ۲۳ قوس ۱۳۸۲ | ۲۰ شوال المکرم ۱۴۲۴ - | 14 December 2003

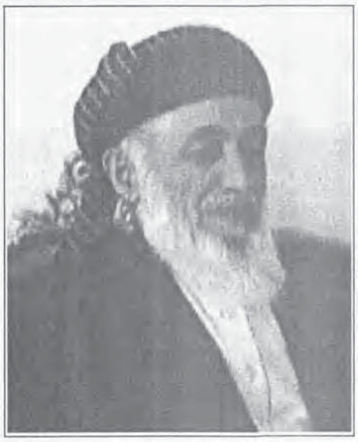
سرمقاله

نمایندگان مردم و
آزمون بزرگ

ص۲

بحث بر انگیز ترین مواد
در قانون اساسی

ص۲

استاد ربانی رهبر جهاد ومقاومت:

نظام پارلمانی را به نفع آیندۀ مردم وکشور می دانیم

• در دشوار ترین حالات هفتاد و دو نشریه در کابل فعالیت داشت وآزادی بیان رعایت می شد

• در دولت مجاهدین باوجود جنگ های شدید، حالت اضطرار اعلام نشد

استاد برهان الدین ربانی رهبر جهاد ومقاومت، شامگاه جمعه۲۱ قوس در صحبتی به رادیوی بی.بی.سی گفت که شرایطی که برای حالت اضطرار در مسودۀ قانون اساسی پیش بینی شده است، بیشترین آزادی های مردم را سلب می کند.

استاد افزود که در زمان حکومت مجاهدین باوجودی که اوضاع شدیداً نا آرام وآمیخته باجنگ بود، حالت اضطرار را اعلام نکردیم ودولت مجاهدین به مردم فرصت داد تا از آزادی های لازم استفاد کنند.

استاد ربانی موجودیت ۷۲نشریه در کابل را از دستاوردهای مثبت آن وقت حکومت مجاهدین خوانده وافزود که بیشترین مأمورین دولت مجاهدین را طبقۀ اناث تشکیل می داد.

رهبر جهاد ومقاومت در پاسخ سوالی در مورد ارتباطات دولت مجاهدین باطالبان گفت که دولت با هرنهادی ومرجعی که در داخل ویا خارج، شعار صلح را بلند می کرد، داخل مذاکره وتفاهم می گردید.

استاد ربانی در مورد این نکته که در آغاز طالبان را فرشته های آسمانی خوانده بود، گفت که نخستین بار است که باچنین ترکیب در مورد طالبان برمی خورد. اما در آن هنگام محمود میستیری نمایندۀ ویژۀ سازمان ملل در افغانستان ومطبوعات غربی، ترکیب های مشابه را در مورد طالبان به کار می بردند.

استاد ربانی در پاسخ به سوال دیگر گفت که نظام پارلمانی با اوضاع واحوال کشور بیشتر سازگاری داشته وآن را به نفع مردم وکشور خود می دانیم وپارلمان می تواند عامل صلاحیت های مردم باشد ونباید نماینده های مردم به حاشیه رانده شوند.

رهبر جهاد ومقاومت افزود که سرود ملی مال همۀ ملت است وسرود ملی فعلی به هیچ گروه، قوم، سمت وحزب خاصی بستگی نداشته وبا تاریخ وافتخارات کشور ما پیوند وسازگاری دارد.

احمد ولی مسعود:

طالبان از مرز پاکستان نفوذ می کنند

• مطبوعات بی جهت به طالبان بها می دهد

احمد ولی مسعود سفیر کبیر افغانستان در بریتانیا شام گذشته در صحبتی به بخش انگلیسی رادیوی بی.بی.سی گفت که در مورد آرایش دوبارۀ نیروهای طالبان، تبلیغات بیش از حد صورت می گیرد که برپایۀ واقعیت ها استوار نیست.

او طالبان را قوایی از هم پاشیده توصیف کرده وگفت که تعدادی از افراد آنان از مرز پاکستان به داخل افغانستان نفوذ می کنند ولی خطر جدی از ناحیۀ طالبان متصور نیست.

احمدولی مسعود گفت که دولت انتقالی اسلامی افغانستان از ثبات واستحکام لازم برخوردار است. او افزود که مردم افغانستان دیگر به خطر اقتدار مجدد طالبان نمی اندیشند بلکه به بازسازی وقانون اساسی اهمیت می دهند واین خود نشان می دهد که خطر طالبان کاهش یافته است.

احمدولی مسعود گفت که مطبوعات جهانی بی جهت به طالبان بهایی بیش از حد می دهد، در حالی که آنان دیگر به حیث یک قوای منسجم مطرح نیستند.

زلمی خلیلزاد نمایندۀ ویژۀ آقای بوش وسفیر ایالات متحده در افغانستان:

لویه جرگۀ قانون اساسی فرصت تاریخی وسرنوشت ساز است

شام روز جمعه۲۱قوس آقای زلمی خلیلزاد سفیر ایالات متحده ونمایندۀ ویژۀ آقای بوش در کابل به صدای امریکا گفت که روزهای امتحان وآزمون مردم افغانستان فرارسیده است. آقای خلیلزاد اظهار امیدواری کرد که فیصله ها وتصامیم اعضای لویه جرگه، زمینۀ پیشرفت کشور وتأمین امنیت سرتاسری در افغانستان را فراهم خواهد ساخت.

او گفت که سازمان ملل ونیروهای دولت انتقالی اسلامی افغانستان وظیفۀ تأمین امنیت لویه جرگه را به عهده دارند ودر صورت ضرورت نیروهای امریکایی نیز در این راستا وظایفی را انجام خواهد داد

آقای خلیلزاد لویه جرگۀ قانون اساسی را فرصت تاریخی، سرنوشت ساز وبسیار مهم برای افغانستان خوانده، اضافه نمود که ایالات متحده از هرنوع نظامی که منبعث از ارادۀ مردم افغانستان باشد، پشتیبانی نموده وکمک های خود به این کشور را افزایش خواهد داد.

پیشداوری ژورنالیستان

نخستین روز لویه جرگۀ قانون اساسی چگونه خواهد بود؟

ص ۳

پرتو نادری
شاعر و
پژوهشگر

اسحاق فایز
سردبیر
پیام مجاهد

عبدالحفیظ بهروز مدیر
مسؤول نشریه اندراب

جاوید فرهاد سردبیر
هفته نامه پنجره

فهیم دشتی مدیر
مسؤول هفته نامه کابل

نوریه وصال ژورنالیست
ووکیل انتصابی

عبدالقهار سروری
مدیرمسؤول پیام ملت

فرامرز مفسر سیاسی
رادیو تلویزیون

دیان احمدی رئیس تحلیل
سیاسی اژانس باختر

یونس مهرین مفسر
سیاسی اژانس باختر

محمد رضا فوتو
ژورنالیست مرکزایینه

مجاهد
ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان
مؤسس: استاد برهان الدین ربانی
سال تأسیس: ۱۳۵۷ خورشیدی
ناشر : دفتر فرهنگی
زیر نظر هیأت تحریر
آدرس : کابل - چار راهی زنبق
صندوق پستی : ۲۲۶
شماره های تلفن:
همراه: ۰۷۰۲۸۵۱۳۹ / دجیتال: ۲۱۰۲۲۲۹
E-mail: mujahidweekly@yahoo.com

سرمقاله

نمایندگان مردم و آزمون بزرگ

بالآخره روز بحث ومباحثه در پیرامون مواد مسودهٔ قانون اساسی که توسط نماینده های مردم صورت خواهد گرفت، فرارسید.

قانون اساسی مستقیماً باسرنوشت ملت وکشورما پیوند داشته وشروطی را وضع می کند که آیندهٔ مردم ومملکت را مسیر خواهد داد.

نماینده های مردم در برابر آزمونی بس بزرگ قرار گرفته اند وبا تصویب قانون اساسی وموضع گیری در جریان اظهار رأی پیرامون مواد قانون اساسی ثابت خواهند ساخت که چه مقدار نسبت به حیات سیاسی واجتماعی مردم خود مسؤولانه می اندیشند وچگونه منافع ملی را به مقایسهٔ هرمسألهٔ دیگر ترجیح می دهند.

فرصت پدید آمده برای تصویب قانون اساسی، زود زود به دست نمی آید وهیچ کس نباید چنان بیندیشد که نوبتی دیگر برای جبران اشتباهات را به دست خواهد آورد؛ زیرا اشتباه وسهل انگاری در تصویب قانون اساسی پیامدی بس ناگوار خواهد داشت که می تواند جبران ناپذیر ثابت شود.

۵۰۰ نماینده ای که برای تصویب قانون اساسی انتصاب وانتخاب شده اند، باید کاملاً مسؤولانه درک کنند که تصامیمی را که آنان اتخاذ می نمایند، مستقیماً باسرنوشت میلیون ها انسان این سرزمین تعلق دارد ومردمی که۲۳سال مبارزه وجهاد را باپذیرفتن انواع مختلف ایثار وقربانی پشت سرگذاشته اند، اینک به شورایی چشم دوخته اند که می تواند باتصامیم جدی ومردمی، برزخم های مردم ومملکت مرحم بگذارد.

اولویت های مهمی که باید در جریان کارتصویب قانون اساسی در نظر گرفته شود، می تواند برحسب ذیل باشد:

- اسلام ونقش همه جانبهٔ آن درقوانین کشور
- تأکید بر وحدت ملی وتضمین برای از بین بردن انواع برتری جویی وتبعیض وامتیازطلبی در همه اشکال آن
- مشارکت ملی در ساختار حکومت وتضمین مردم سالاری باایجاد پارلمان قوی وباصلاحیت مسألهٔ تقسیم قدرت
- تضمین ایجاد زمینه های تأمین امنیت وصلح ورفاه ملی

انتظار همگانی این است که مردم نخبگان خود را برگزیده اند ونخبگان باید در مورد هرمادهٔ قانون اساسی مسؤولانه ودلسوزانه تصمیم بگیرند.

مسودهٔ قانون اساسی، دیدگاه ها و نظریات

بحث برانگیز ترین مواد در قانون اساسی

اظهر کابلی

قانون اساسی به مثابهٔ وثیقهٔ ملی وراهکار زیست باهمی در جامعه از اهمیت زیاد برخوردار است ویابه بیان دیگر هرمادهٔ آن مستقیماً باحیات وسرنوشت مردم وکشور تعلق دارد؛ اما در مسودهٔ قانون اساسی که قرار است در لویه جرگه درمعرض آراء نمایندگان مردم قرار گیرد، بنابر تغییراتی که در نوعیت نظام وارد گردیده وبنا براعمال نفوذی که در تسوید آن از جانب دولتمردان صورت گرفته است، موارد زیرین می تواند در جلسات لویه جرگه بحث برانگیز ثابت گردد. این موارد را بامراعات نوبت هرفصل وماده یاداشت می کنم:

۱- درمادهٔ دوم آمده است که دین افغانستان، دین مقدس اسلام است.

این ماده باید برای دولت ومردم مسؤولیت ایجاد کند وچنین اصلاح شود که دین مردم ودولت افغانستان، دین مقدس اسلام است.

۲- در دین مقدس اسلام مرجع ومأخذ قانون شریعت اسلام است. چنین ماده یی باید در قانون اساسی اضافه شده وبرعلاوه از ایجاد یک ادارهٔ حراست کننده وناظر برتطبیق ورعایت شریعت اسلامی در جنب ستره محکمه نیز حمایت شود.

۳- در مادهٔ چهارم آمده است که برهر فرد از افراد ملت افغانستان کلمهٔ افغان اطلاق می شود.

این ماده به تعبیر عدهٔ زیاد مردم واهل نظر نفی سایر ملت هاست وحتی چندین مرتبه در مطبوعات عنوان شده است که این جمله باید حذف گردد.

۴- در مادهٔ نهم آمده است که معادن وسایر منابع زیر زمینی ملک دولت است.

در حالی که از جنگلات، علفچرها، رودخانه ها وغیره تذکری نرفته است، این ماده می تواند سبب ایجاد اشکال گردد.

۵- در مادهٔ دهم از نظام اقتصاد بازار حمایت شده است.

این گونه حرکت یکباره به طرف اقتصاد بازار آزاد برای کشور فقیری مانند افغانستان حیثیت زهرشیرین را دارد ومی تواند کشور را در گرو کمپنی های بزرگ وسرمایه دار بیندازد، درحالی که اقتصاد مختلط مودل خوبی بوده وتسلط دولت را نیز حفظ می نماید.

مثال بسیار سادهٔ آن دوکمپنی تیلفون های موبایل افغان بیسیم وروشن است که در بدل خدمات ضعیف، پول زیاد اخذ می کنند ودولت را یارای مداخله وستاندن حق مردم از آنها نیست.

۶- مادهٔ دوازدهم نشر پول را از صلاحیت بانک مرکزی افغانستان می داند.

این صلاحیت باید در حیطهٔ تصمیم پارلمان ونماینده های مردم گذاشته شود وهم چنان در محل مربوط تصریح شود که رئیس بانک مرکزی نمی تواند تابعیت دوگانه داشته ورهبری حزب سیاسی را به عهده داشته باشد.

۷- مادهٔ پانزدهم تصریح می دارد که آثار باستانی ملک دولت می باشد.

اگر دولت ها حق دارند که در صورت لزوم ملکیت های خود را به فروش برسانند ویا به کرایه بدهند، پس آثار باستانی باید ملک عامه باشد ودولت از آن حفاظت نماید.

۸- مادهٔ بیستم حکم می کند که سرود ملی افغانستان به زبان پشتو می باشد.

در حالی که در مادهٔ شانزدهم از رسمیت زبان های دری وپشتو تذکر رفته ودر سایر مواد قانون از عدالت اجتماعی وعدم امتیاز وبرتری، صحبت شده است؛ پس چرا این گونه تغییر در نظر گرفته شده است؟

خانم صدیقهٔ بلخی در مصاحبه یی برای نشریهٔ راه نجات گفته است که به حیث یک دری زبان من این پیشنهاد را کرده ام. به این خانم باید گفت که شما نمایندهٔ انتخابی مردم نبودید وصلاحیتی از جانب مردم به شما تفویض نگردیده بود. شما در یک کمیسیون انتصاب شده بودید وقرار اطلاعات افشا شده که کمیسیون تان هم از آزادی لازم برخوردار نبود، پس شما براساس کدام صلاحیت این مسؤولیت را به دوش گرفته اید؟

آقای پتمن از اعضای دیگر کمیسیون می گوید که در گذشته هم چنین بود، اما از آقای پتمن باید پرسید که مراجعه به قوانین گذشته دردی را دوا نمی کند وباید با سعهٔ صدر وتفکر وسیع اندیشید.

۱۰- مادهٔ بیست وششم جرم را عمل شخصی دانسته واز عدم سرایت تعقیب وگرفتاری وتطبیق جزا برمتهم حکایت می کند.

در حالی که نمی توان برمتهم جزا تطبیق کرد ومادهٔ بیست وپنجم متهم را تازمان حکم قطعی محکمه بی گناه می شناسد. بناءً این ماده نیز به اصلاح جدی ضرورت دارد.

۱۱- مادهٔ چهل وسوم تعلیم را حق اتباع وتادرجهٔ ثانوی یا لیسه رایگان دانسته است.

این بدان معناست که اگر تحصیلات عالی در بدل فیس قید گردد، این سرزمین به سوی ازدیاد تعداد تحصیل نیافته ها پیشرفت می کند؛ زیرا هم اکنون مامور عالیرتبهٔ دولت هم نمی تواند ثابت کند که فامیل۶ نفری را چگونه با این معاش کم اعاشه واباته می کند واگر فیس تحصیل هم برمصارف افزود گردد، معنایش محروم ساختن اکثریت مردم از تحصیلات عالی است واین در حالی است که دولت همه روزه برتعداد تنقیص شده ها می افزاید. در ساحهٔ نظامی از ملکی سازی شعار می دهد ودر ساحهٔ ملکی از تطبیق تنقیص وبیکار ساختن مردم حمایت می کند.

۱۲- مادهٔ پنجاه وششم حکم می کند که بی خبری از احکام قانون عذر پنداشته نمی شود.

این در حالی است که اکثریت ملت ما بی سواد است وباآن که این گفته، امری معقول است، همزمان با آن باید تصریح شود که دولت ارگانی را که قانون را به عامهٔ مردم تشریح وتوضیح می نماید، ایجاد می کند.

۱۳- در مادهٔ شصتم آمده است که رئیس جمهور در برابر ملت مسؤول می باشد.

واضح نگردیده است که ملت این حق را چگونه اعمال می کند، از راه پارلمان توسط نماینده های خود ویا به کدام شکل غامض وپیچیده؟

باید واضح شود که رئیس جمهور وکابینه در برابر نمایندگان انتخابی ملت مسؤول می باشند، زیرا هم اکنون نیز دولت به بی کفایتی متهم است وبا آن که در برابر ملت مسؤول است، مرجع بازپرس وجود ندارد وداد وفریاد ملت بی پاسخ مانده است.

۱۴- مادهٔ شصت ویکم تصریح می دارد که رئیس جمهور باکسب اکثریت بیش از پنجاه فیصد آرای رای دهندگان انتخاب می شود.

اما معلوم نیست که کدام فیصدی از دارندگان حق رأی باید در انتخابات رای داده باشند؟

به فرض، در کشور ما۱۳میلیون افراد واجد شرایط رأی دهی وجود داشته باشد و۳میلیون آنان در انتخابات رأی داده واز این ۳ میلیون پنجاه فیصد شان به یکی از کاندیدا ها رأی داده باشد، مسألهٔ خاموش ماندن ۱۰میلیون دیگر چی می شود؟

۱۵- در مادهٔ شصت ودوم در شرایط نامزد یا کاندیدا شدن برای کرسی ریاست جمهوری از داشتن تحصیلات عالی ونداشتن همسر خارجی گریز شده است که باید این دو شرط نیز به صورت واضح وروشن تذکر داده شود.

۱۶- در مادهٔ شصت وچهارم صلاحیت های بی حد وحصر به رئیس جمهور تعلق گرفته است و از پارلمان به عنوان نماینده های مردم تذکری نرفته است.

این صلاحیت ها به حدی زیاد وغیر محدود است که عادلترین شخص را هم به استبداد می کشاند. تصور کنید، کسی که خود مجری قانون است، مراقبت از اجرای قانون اساسی نیز صلاحیت اوست، پس داشتن ونداشتن قانون چه معنایی دارد؟

ص ۴

پیشداوری ژورنالیستان

نخستین روز لویه جرگهٔ قانون اساسی چگونه خواهد بود؟

نظام الدین ملکیار

قرار است امروز یکشنبه۲۳ قوس به ساعت ۹:۳۰ قبل از ظهر نخستین اجلاس لویه جرگهٔ قانون اساسی افتتاح شود.

درست به همان گونه که روز نشر مسودهٔ قانون اساسی چند مرتبه به تعویق افتاد، کارتدویر لویه جرگهٔ قانون اساسی نیز بامعطلی مواجه گردید که در هر دومورد شایعاتی در رابطه به اعمال نفوذ دولتمردان پخش گردید ووقت گرفت.

گزارشگر«مجاهد» پیشداوری وانتظارات عده یی از ژورنالیستان را در مورد نخستین روز اجلاس لویه جرگهٔ قانون اساسی جویا شده است که می خوانید:

• پرتو نادری شاعر، نویسنده وپژوهشگر:

به اساس برنامهٔ قبلاً تدوین شده که من از آن آگاهی دارم، در قبل از ظهر مراسم تشریفاتی انجام خواهد یافت، چند بیانیهٔ تشریفاتی ایراد می شود واین مراسم بدون مشکل سپری خواهد شد.

بعد از ختم مراسم تشریفاتی، موضوع وکلای انتصابی بحث جنجال برانگیز را بنا خواهد نهاد. بسیاری ها از این ترکیب راضی نیستند ومی گویند که این عده به حیث مشاورین لویه جرگه ایفای نقش کنند وبس. مثلاً در دلایلی گفته شده است که از شهر سه ونیم میلیونی کابل۳۲ نماینده، از ولایت بامیان ۸نماینده، از بدخشان ۱۶نماینده به لویه جرگه می آید، ولی رئیس دولت به تنهایی۵۰ نماینده را نصب می کند. طوری که من شنیده ام اکثریت می گویند که این موضوع، تعادل آراء را برهم می زند.

به هرحال، وقتی لویه جرگه وارد مرحلهٔ کار اساسی خود شود، چند مسألهٔ بحث برانگیز وجنجالی ظاهر خواهد شد:

۱- انتخاب رئیس ومعاونین ومنشی های لویه جرگه وطوری که من آگاهی دارم **دولت روی ریاست حضرت صبغت الله مجددی پافشاری دارد وآقایان عبدالکبیر رنجبر وعزیز الله واصفی خود تلاش دارند تانظر مناسب وکلا را نسبت به ریاست خودشان جلب نمایند. پیشداوری هایی هم وجود دارد که اگر صبغت الله مجددی به ریاست شورا نصب شود، شاید جلسه نتیجه ندهد؛** زیرا او انتصابی هم است.

۲- تقسیم کردن نماینده ها به گروپ های جداگانهٔ کاری به نوبهٔ خود باعث ایجاد بحث های جدلی خواهد شد.

۳- **در متن لویه جرگه عمده ترین موضوعات مورد بحث ومناقشه نوعیت نظام آینده، حد وحصر صلاحیت های رئیس جمهور، ایجاد پارلمان، انتخابی بودن شورای عالی دادگاه یا ستره محکمه، تابعیت دوگانهٔ وزراء، جنرالان ومامورین عالی رتبه، سرود ملی وموضوع بابای ملت وقهرمان ملی خواهد بود.**

تا جایی که من بامردم در تماس هستم، بسیاری ها طرفدار نظام پارلمانی اند وصلاحیت های بی حد وحصر رئیس جمهور را مختل کنندهٔ کار قوای سه گانه می دانند ودر مورد بابای ملت نیز ملاحظاتی دارند. گفته می شود که درهیچ جای دنیا در قانون اساسی، امتیازاتی برای افراد واشخاص پیش بینی نمی شود. به همین گونه مجاهدین برنقش قهرمان ملی پافشاری خواهند کرد، زیرا او را مستحق احترام می دانند. اما من نمی دانم که ضرورت مطرح ساختن بابای ملت وقهرمان ملی در قانون اساسی تاچه حد محسوس وجدی است.

• سیدعبدالله فرامرز مفسر سیاسی رادیو تلویزیون:

فضای تدویر نخستین روز در تالار بزرگ اجلاس عالی برای تصویب قانون اساسی، فضای آگنده از هیجان های متفاوت ومخالف خواهد بود.

گروهی در تب استمرار حاکمیت ریاستی بدون توجه به رأی اکثریت ملت که برشکل گیری نظام پارلمانی وعدم تمرکز قدرت در دست یک فرد استوار است، سعی در اعمال نفوذ دارند، واین می رساند که جاذبه های اغراض قدرت در بیشترین موارد متأسفانه حفظ اقتدار موجود وتداوم سیطرهٔ فردی وگروهی، آنهم به شکل نامطلوب تر از پیش را نزد برخی مقامات دولت انتقالی ایجاد کرده است.

آقای کرزی سعی در باقی ماندن در قدرت دارد وبه گونه یی آشکار وپنهان برتعدادی از وکلا فشار وارد می کند که از نظام مورد نظر او حمایت کنند.

برای من بسی تعجب آور است که یک زمام دار چگونه برخود می قبولاند، جملات بی سابقهٔ در قبال قدرت که تمایلات شخصی وی را بازتاب می بخشد برزبان بیاورد:

«من به شرطی کاندید ریاست جمهوری خواهم بود که وکلای مردم نظام پارلمانی را مطرح نکنند.»

من در چنین وضعیت روحی که انسان گاهی بدان گرفتار می آید سیمای نلسن ماندیلا را می بینم که در هاله یی از احاطه های مورد احترام قرار می گیرد.

کسی که باتحمل۲۷سال زندان وپس از رهایی ودست یافتن به اوج اقتدار دولتی، بازهم عظمت خود را به نمایش می گذارد وپشت پا می زند به جاذبه های قدرت وهر آنچه ملعبه های زیبندهٔ مادی دارد.

ودر پایان آرزومند آنم که سرانجام حکومت عدل وقانون در کشور ما استقرار یابد وجنگ خشونت از دامان این سرزمین گم شود، پدیده ای که بربنیاد آن بیگانگان گروه گروه باطوماری از قبل تعیین شده برای سرنوشت این ملت وارد می شوند وادای مهربانتر از مادر را برای فرزندان این وطن به اجرا در می آورند.

• فهیم دشتی مدیر مسؤول هفته نامهٔ کابل:

به این باور هستم که روز اول لویه جرگهٔ قانون اساسی بیشتر به مسایل وموارد تشریفاتی اختصاص خواهد داشت تا به مسایل عمدهٔ کاری.

یکی دو مورد بحث برانگیز قابل پیش بینی است. از جمله که حضرت مجددی، انوارالحق احدی وعزیز الله واصفی نامزد ریاست مجلس اند.

فکر می کنم که طرز العمل کار لویه جرگه نیز که از پیش آماده است موجب بحث های جدلی خواهد شد ونمایندگان پافشاری خواهند کرد که طرزالعمل توسط یک کمیسیون انتخابی خودشان، ترتیب شود.

در مورد وکلای انتصابی، فکر می کنم که دولت دلایل زیادی را پیش خواهد کرد که آنان از حق رأی برخوردار بمانند.

اما آنچه که لویه جرگه را بسیار در محراق توجه قرار خواهد داد، بحث هایی است که در روزهای بعدی در پیرامون تصویب موارد مهم از جمله پارلمان، حدود صلاحیت رئیس جمهور، تابعیت دوگانه ومسایلی دیگر صورت خواهد گرفت.

• محمد اسحق فایز سردبیر پیام مجاهد:

به نظر من نخستین روز لویه جرگه با تنش وجنجال چندانی همراه نخواهد بود، زیرا در نخستین روز اعضای شرکت کننده تلاش خواهند کرد که رئیس، معاونین ومنشی های لویه جرگه را برگزینند.

این کار باتجربه از لویه جرگهٔ اضطراری بی اهمیت نیست زیرا رئیس لویه جرگه نقش مهمی در اجرا ومدیریت لویه جرگهٔ قانون اساسی دارد ولی بادر نظر داشت تفاوت ها واختلافات میان اعضای لویه جرگه که اکثریت آن را مجاهدین وطرفداران شاه تشکیل می دهند امکان تنش جنجال نیز وجود دارد.

آنچه مهم این است که رئیس لویه جرگه کسی باید باشد که بتواند آرای دیگران را بپذیرد وتحت تأثیر هیچ قدرتمندی قرار نداشته باشد.

• جاوید فرهاد شاعر، پژوهشگر وسردبیر هفته نامهٔ پنجره:

به پنداشت من در نخستین روز تدویر لویه جرگهٔ تصویب قانون اساسی، جنجالی ترین بحث روی انتخاب رئیس لویه جرگه آغاز خواهد شد. بدون شک عامل این چالش مهم در نخستین روز از آنجا ناشی خواهد شد که در تعیین رئیس لویه جرگه باروحیهٔ ضد دموکراتیک فشارهای ضد آرای نمایندگان اعمال شود. امکان دوم بروز این چالش، در برخورد تشریفاتی وقبلاً تعیین شده متصور است؛ زیرا برخورد تشریفاتی در این مسألهٔ سرنوشت ساز مهمترین عامل سرپوشی از واقعیتهای مبتنی بر«عقلانیت سیاسی» در بستر تفاهم سیاسی است.

اعمال فشارهای وارد شده در تعیین رئیس لویه جرگه، از هرمنبع یا حوزهٔ فردی که باشد؛ در چالش جدی باقرائت مثبت نمایندگان منتخب از مسألهٔ دموکراسی وبحث آزاد قرار دارد.

مسألهٔ دوم: در تفس پراگنده سازی نمایندگان صورت خواهد گرفت. باتوجه به وضعیت کنونی فکر می کنم، دستهای نامریی بگونهٔ مشخص در جهت پراگنده سازی نمایندگان کار می کند، تاحد اقل برنامه هایی رویدست گرفته شود که شمار بیشتر نمایندگان، هر یک بایک تقسیم بندی از پیش تعیین شده، مصروف تأمل دریک فصل وباب از قانون اساسی گردند تابگونهٔ جمعی نتوانند در نقد ونظر خواهی پیرامون فصل های متعدد قانون اساسی سهم بگیرند؛ از جانب دیگر اگر چنین فرضیه یی درست باشد، این یک مسألهٔ پر درد سر برای نمایندگان خواهد بود؛ زیرا توجه به چنین مصروفیتی هم زمینهٔ بحث ونقد وهم زمینهٔ درست اندیشی را از نمایندگان سلب خواهد کرد.

بنا براین پیشنهاد من این است که نمایندگان مردم باآگاهی ویژه از تمام مسایل وموارد چالش برانگیز وباتوجه به ارزشهای عنصر عقلانیت، درجهت عملی سازی راهکارهای مردمی عمل کنندوباشگردهای مبتنی براصل مردم سالاری، فرآیند ساختاری نظام آینده را شکل بدهند.

• عبدالقهار سروری مدیر مسوول نشریهٔ پیام ملت:

روز اول لویه جرگهٔ قانون اساسی را باید از دو دیدگاه مورد نظر قرار داد، در صورتی که مقامات مسوول دولتی برای جابجا نمودن خواسته های شان پافشاری نمایند، تشنج ایجاد خواهد شد زیرا وکلایی که توسط انتخابات وارد لویه جرگه شده اند اصرار خواهند کرد که در رأی گیری ها صرف وکلای انتخابی سهم داشته باشند نه مقامات دولتی! **اگر وکلای انتخابی آزاد نباشند یک سلسله مشکلات ایجاد خواهد شد چرا که مسودهٔ قانون اساسی مورد قبول همگانی نیست** وضرورت به بحث جدی دارد؛ نکتهٔ قابل ذکر دیگر انتصاب رئیس مجلس باعکس العمل جدی وکلان روبرو می شود. در صورتی که وقت کافی باشد تاوکلا بتوانند به صورت درست ومورد قبول رئیس شورا، طرز العمل وتمام چیزهای ضروری را تعیین کنند مشکل واقع نخواهد شد.

• محمد رضا فوتو ژورنالیست مرکز مطبوعاتی آئینه:

چون بالای مسودهٔ قانون اساسی انتقادات بسیار صورت گرفته بناءً به مباحثهٔ بیشتری نیاز دارد وشاید تشنج را هم ایجاد کند، از آنجایی که در قانون اساسی مسایل لسانی وقومی دامن زده شده است این نکته برای اکثریت نمایندگان قابل تحمل نیست.

اگر رئیس شورا، معاونین ومنشی ها از شمار انتصابی ها باشد جنجال بزرگی برپا خواهد کرد زیرا نارضایتی وکلای انتخابی را سبب می شود.

• نوریه وصال خبرنگار کمیسیون مستقل حقوق بشر و وکیل انتصابی:

من نسبت به لویه جرگه خوشبین هستم، هیچ مشکلی رخ نخواهد داد وبحث وجدل زمانی آغاز خواهد شد که مواد قانون به بحث گرفته شود. از نظر تأمین امنیت در روزهای لویه جرگه نیز مطمین هستم.

• عبدالحفیظ بهروز مدیر مسوول نشریهٔ اندراب:

به نظر من در نخستین روز اجلاس لویه جرگهٔ قانون اساسی در ارتباط به تعیین رئیس لویه جرگه ومعاون ومنشیان آن ، دوگرایش متضاد جلوه خواهد کرد.

گرایش اول:

آنانی که طرفدار رژیم ریاستی ودیکتاتوری واستبداد هستند، برای برآورده شدن اهداف شان تلاش خواهند کرد تاشخصیت مورد نظر خویش را معرفی وحمایت نمایند.

گرایش دومی:

مربوط به آن عده نمایندگانی خواهد بود که به اسلام، مردم سالاری و وحدت ملی، اعتقاد شدید دارند وخواست آنها جمهوری پارلمانی، احترام به هویت همهٔ اقوام افغانستان واستبداد زدایی است.

بدون شک مردم افغانستان مجاهد ومسلمان بوده در لویه جرگه از محوری دفاع وحمایت خواهند نمود که منافع ملی افغانستان را در نظر دارد وهرگز سلطه پذیر نخواهند بود.

• محمد یونس مهرین مفسر سیاسی آژانس باختر:

اساساً لویه جرگهٔ قانون اساسی در کلیت به مثابهٔ نخستین رویداد سیاسی در نوع خود در تاریخ پر از فراز ونشیب کشور ما محسوب می گردد. اما اگر این مجلس بزرگ ملی از آرای واقعی ملت عذاب دیدهٔ ما محروم باشد واین همه برنامه ریزی ها ومصارف هنگفت پولی صرفاً در شکل آذین بسته شده باشد، بدون شک محتوای آن زیر سوال خواهد رفت وآنچه را که مردم به مثابهٔ یک رویداد واقعی وسرنوشت ساز انتظار دارند در حاشیه قرار خواهد گرفت.

• دیان احمدی رئیس تحلیل سیاسی آژانس باختر:

در مجموع من فکر می کنم که لویه جرگهٔ قانون اساسی را نسبت به لویه جرگهٔ اضطراری گذشته که رئیس دولت را تعیین نمود، جنجال برانگیز تر می دانم در لویه جرگهٔ قانون اساسی حساسیت ها نسبت به جرگهٔ قبلی برانگیخته شده در این لویه جرگه احزاب وسازمانها بیشتر از گذشته حضور دارند و ممکنست برخی ها عقده مندانه برخورد نمایند.

در روز اول در مورد انتخاب رئیس، معاونین وبرخی مسایل دیگر گفتگوها بیشتری صورت خواهد گرفت.

مجاهد

وآنان که در راه ما با جان ومال جهاد کردند محققاً آنان را به راه خویش هدایت می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است
قرآن کریم

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

● مجاهد می تواند مطالب را ویرایش کند.
● مطالب آمده مسترد نمی گردد .
● آرا واندیشه های مقالات غیر از سرمقاله لزوماً مبین آرا ومواضع جمعیت نیست.

شعار ما

رضای خداوند(ج) هدف ما
حضرت محمد(ص) رهبر ما
قرآن قانون ما
جهاد راه ما
شهادت در راه خدا از عالی ترین آرزوهای ماست

دور ششم | سال دوم | شماره نهم | یکشنبه ۲۳ قوس ۱۳۸۲ | ۲۰ شوال المکرم ۱٤۲٤ - 14 December 2003

دپوهنې وزارت او یونیسیف له خوا دماشومانو حالت وڅیړل شو

دلیښدي دمیاشتې په شلمه نیټه دپنجشنبې په ورځ دامانی لیسې په تالار کې دپوهنې دوزارت او یونیسیف له خوا په نړۍ کې دماشومانو حالت تر ۲۰۰۴ کال پورې ترسر لیك لاندې وڅیړل شو.

په غونډه کې دښځو لپاره په زده کړو ټینګار وشو او دملګرو ملتو دخانګړې اجلاس پرېښت چې تر ۲۰۰۴ کال پورې دماشومانو لپاره په پام کې نیول شوې دنجونو زده کړه له لمړۍ توبونو څخه وګڼل شوه.

یوتن ګډون کوونکی ډاکتر وحید حسن غونډې ته په وینا کې وویل زده کړه او تعلیم دهر نر او ښځې بنسټیز حق دی او دعلم او پوهې نه پرته بشري پرمختګ ناشونی کار دی.

د ده په وینا په کال کې ۹ملیونه نجونې او هلکان په نړۍ کې دپوهې او سواد له نعمت څخه بې برخې کیږي ده دیونیسیف دوراندیز دبیانولو په ترڅ کې وویل چې نجونې باید په ښوونځي کې شامل او له کوم مالي لګښت نه پرته دې خپلو زده کړو ته دوام ورکړي.

په دې غونډه کې **دملګرو ملتو** خانګړې استازي **لخضر براهیمي خبرې** وکړې او غوښتنه ئې وکړه چې دیونیسف د اداري رپوټ دې په غور سره ولوستل شي او له هغې څخه دې لازمه استفاده وشي.

دښوونې او روزنې وزیر محمد یونس قانوني چې دغونډې له برخه والو څخه و وویل: په دې کې شك نشته چې ښوونه او روزنه په نړۍ په خانګړې توګه افغانانستان کې مخ په ودې روانه ده.

ده وویل: دوه کاله مخکې دښوونځیو دروازې دنجونو او هلکانو پرمخ تړل شوې او په نظامي اډو بدل شوې وې دهلکانو ښوونځي په طالباني ښه په مدرسو اړول شوي و. مونږ دښځینه او نارینه حقوقو دمساواتو پلوي یوو چې دهمدې پالیسۍ پرېنسټ همدا اوس ۴/۲ملیونه زده کوونکي چې ۲/۱ملیونه ئې نجونې دي دزده کړې په حال کې دي او هیله من یم چې په راتلونکي کال کې دښځینه زده کوونکو شمیر دوو ملیونو ته ورسیږي او د دولس کلنې پلان له مخې هیڅ هلك او نجلۍ له پوهې څخه بې برخې نه شي قانوني دنجونو دزده کړې په هکله دکورنیو دګډو هلو ځلو، دامنیت په ټینګښت او دښوونځیو په بیارغاونه باندې ټینګار وکړ.

په کندهار کې دائتلافي قواوو درغاونې دډلې مرکزي دفتر پرانستل شو

په افغانستان کې دمتحده ایالاتو دقواوو عمومي قوماندان جنرال بارنو او دهغه هیواد سفیر زلمی خلیلزاد په کندهار کې دائتلافي قواوو درغاونې دپروګرام داوومې ډلې دمرکزي دفتر دپرانستلو په غونډه کې دګډون لپاره پرون کندهار ته تللي و. ښاغلي خلیلزاد وویل چې جوړیدونکې لویه جرګه دافغان ولس دپاره یوتاریخي فرصت دی چې د خپل هیواد داساسي قانون په اړه پخپله پریکړه وکړي نوموړي وویل چې دتیرو دریو اوونیو راهیسې چې زه افغانستان ته راغلی یم زه په ازاده فضا کې افغانان وینم چې په مهمو مسایلو خبرې کوي لکه د دولت جوړښت په سیاست کې داسلام ونډه د مرکز او ولایاتو ترمنځ دواك اندول چې دسلطنت په زمانه کې دا ډول خبروته چاپیریال برابر نه و.

اعتراض وکلای انتخابی شهر کابل بررادیوی آزادی

رادیوی آزادی در برخی موارد با تعصب عمل می کند

قانون اساسی به همه ملت تعلق دارد ونمایندگان انتخابی نیز از همه مردم اند

به هموطنان محترم ومتدین!

رادیوی آزادی در برنامه شبانگاهی ۲۱ قوس خود گزارشی از کنفرانس مطبوعاتی وکلای انتخابی شهر کابل را که در هوتل انترکانتیننتال تدویر یافته بود به نشرسپرد. درپایان گزارش گردانندهٔ رادیو ضمن تبصره اضافی، نمایندگان منتخب مردم کابل را درمجموع اعضای جمعیت اسلامی افغانستان خواند.

نمایندگان منتخب مردم شهر کابل این عمل گرداننده های رادیوی آزادی را انتقاد نموده وقابل نکوهش دانسته وتصریح می دارند که به حیث نمایندگان منتخب مردم تنها وتنها از مردم شریف وقهرمان خود نمایندگی خواهند کرد.

در کنفرانس مطبوعاتی یادشده اکثریت مطلق نمایندگان مردم شریف کابل حضور داشتند که صرف دو تن از انان عضویت جمعیت اسلامی را داشتند.

نمایندگان شهر کابل توضیح می دانند که اگر به هر حزب سیاسی تعلق هم داشته باشند در امر تصویب قانون اساسی مصالح ملت ومملکت را بر هر چیز دیگرارجحیت می دهند وهمان گونه که دیدگاههای خود را نسبت به قانون اساسی در مطبوعات وبه صورت مستقل به نشر سپرده اند به گردانندگان رادیوی آزادی تفهیم می کنند که به گزارشگران تازه کار خود اصول ابتدایی ژورنالیزم را تدریس نموده و به آنان توضیح بدهند که تعصب های سمتی، قومی وزبانی را در ژورنالیزم جایگاهی نبوده وآنان باید در انعکاس وبازتاب واقعیت ها بکوشند.

نمایندگان منتخب مردم شریف ومتدین کابل یک بار دیگر از اعتماد موکلان خود اظهار سپاس نموده وبار دیگر تعهد می سپارند که به گفته های خود در هنگام مبارزهٔ انتخاباتی شدیدا پابند بوده وبه هیچ زورگویی فرصت نخواهند داد تا رأی خود را برعامهٔ مردم رنجدیدهٔ ما تحمیل نمایند.

قانون اساسی مستقیما با سرنوشت همهٔ ملت ما پیوند داشته ونمایندگان مردم کابل وسایر وکلای محترم لویه جرگهٔ قانون اساسی از این امر به خوبی آگاه بوده ومسوولانه در مورد آن اقدام وموضع گیری خواهند نمود.

بحث برانگیز ترین مواد...

- تعیین خطوط اساسی سیاست کشور صلاحیت رئیس جمهور خوانده شده است، در حالی که در چنین امری باید تأیید پارلمان گرفته شود.

- اتخاذ تصمیم لازم در حالت دفاع از تمامیت ارضی نیز به رئیس جمهور سپرده شده است ومعلوم نیست که این صلاحیت چه حد ومرزی دارد وآیا رئیس جمهور نمی تواند به بهانهٔ دفاع از تمامیت ارضی هرکاری را که دلش خواست انجام دهد؟ بناءً باید در این مورد هم تأیید پارلمان گرفته شود وپارلمان متشکل از نماینده های مردم است وبه کدام قوم ومنطقهٔ خاص تعلق نداشته وحتماً افغانستان شمول می باشد.

- تقرر وعزل قضات عالی رتبه، جنرالان قوای مسلح وسفرا وقبول اعتماد نامه ها نیز مستقیماً صلاحیت رئیس جمهور خوانده شده است، در حالی که برای گذار از حالت بحران باید به مشارکت ملی توجه صورت گیرد نه به انحصار قدرت؛ اما دولتمردان ما دلیل می آرند که تمرکز قدرت ضروری است، پس به این ترتیب باید شعار داده شود که مرحلهٔ اول رسیدن به دموکراسی، انحصار وتمرکز قدرت است.

۱۶- در مادهٔ شصت وپنجم مراجعه به آرای عمومی ورفراندم از صلاحیت رئیس جمهور دانسته شده است، در حالی که این گونه موارد هزینه بردار وپر مصرف باید به تأیید پارلمان قید شود.

۱۷- شورای ناظر برتطبیق ورعایت قانون اساسی کاملاً در نظر گرفته نشده است، در حالی که برای تطبیق مردم سالاری

> **معمول همین است که در هنگام کسب تابعیت دوم هرفرد سوگندی را به عنوان وفاداری به کشور دوم یاد می کند ودر بعضی کشورها حتی تعهد تحریری گرفته می شود ومعلوم نیست که چنین افراد به کدام تابعیت خود بیشتر وفادار می مانند؟**

باید چنین شورا یا دیوانی وجود داشته باشد وهیچ دلیلی برای نفی آن وجود ندارد.

این شورا باید ۹یا۱۱ عضو داشته ورأی اکثریت پارلمان را اخذ نموده ورئیس ومنشی را بارأی اکثریت از میان خود برگزینند. این شورا باید صلاحیت های خود را مطابق قانون جداگانه اعمال نماید.

۱۸- در مادهٔ هفتاد ودوم در شرایط انتخاب وزیر کابینه، داشتن تحصیلات عالی، نداشتن همسر خارجی، نداشتن تابعیت دوگانه ومشهور نبودن به حمایت از استبداد وتبعیض قید نشده است در حالی که عین شرایط باید برای صاحب منصبان قوای مسلح، رئیس بانک مرکزی، والی ها، شاروال ها، اعضای انتصابی شوراها، اعضای شورای عالی قضا، لوی سارنوال ومعاون رئیس جمهور نیز ذکر شود.

معمول همین است که در هنگام کسب تابعیت دوم هرفرد سوگندی را به عنوان وفاداری به کشور دوم یاد می کند ودر بعضی کشورها حتی تعهد تحریری گرفته می شود ومعلوم نیست که چنین افراد به کدام تابعیت خود بیشتر وفادار می مانند؟

اگر متخصصین وکارشناسان ما هم به کشور ومردم شان وهم به پست های عالی علاقمند هستند باید در مورد صرف نظر کردن از تابعیت دومی تعلل نکنند واگر چنان نیست در پست های غیر کلیدی مصروف خدمت شوند تا اعتماد ملت نسبت به آن ها خدشه دار نباشد.

۱۹- والی ها وشاروال ها (شهردار) باید انتخابی واز مردم خود محل باشد، زیرا تجربه نشان داده است که نصب والی وشاروال از مرکز همیشه سبب تنش وخشونت شده است.